

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 8 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 30 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sár 10 kr., minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 10 kr. Nyitótér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Az „Aradi Közlöny“-re új előfizetést nyit a kiadó-hivatal. A kik most előfizetnek, a jövő évi január hó 1-jéig ingyen és bérmentve kapják a lapot. Az előfizetési árak a lap homlokzatán olvashatók.

Az ellenzéki pártok betegsége.

Arad, deczember 23.

(—é—) Szokássá vált parlamentárizmusunk betegségről beszélni, pedig parlamentünknek tulajdonképpen nincs semmi baja, hanem azok a páciensek, akik folytonosan a parlament betegségről beszélnek, t. i. az ellenzéki pártok, akik azonban saját bajukat természetesen még önmaguk előtt is szépitni, titkolni igyekeznek.

Az az ellenzéki pártok bajának legfőbb és egyedüli oka, hogy egyikük sem áll valódi elvi alapon és ezért egyiküknek sincs kellő és komoly parlamenti létjogosultsága. A válaszfal, amely a szabadelvű és a nemzeti párt között emelkedik, csak mesterséges, nem pedig nemzeti szellem talajában gyökerező, s ugyanez áll ama csekély töredékre, amely még színelgesen sem állított fel önálló programot, hanem csak kilépettek pártja alatt ismeretes. S hogy az ellenzék szélsőbal oldalának a közjogi alap merev tagadása és illetve a függetlenség eszméje nem képezi komoly elvi alapját, azt eklatánsan bizonyítják azok az ismeretlen beállott szakadások, amelyek csak ott lehetségesek, ahol a

közös eszme és cél nem bir elegendő összetartó erővel elannyira, hogy az állítólagos elvi alap mindenféle erőlködések dacára sem képes az egyesülést újból létrehozni. Ha a függetlenségi pártok komolyan és igazán meg volnának győződve arról, hogy a függetlenségi program megvalósítható, akkor ennek a meggyőződésnek az ereje természetes következményként már rég maga után vonta volna az egyesülést, sőt nem is engedte volna beállni a szakadást.

S az ellenzéki pártok annál inkább érzik betegségüket, mert egészséges, zárt sorokban tömörülő és elvi kérdésekben egyöntetű és megbízható ellectéll, a szabadelvű párttal állanak szemközt. Ez az egyetlen párt a parlamentben, amely nevének megfelel, s amelynek neve komoly és reális elvi programot jelöl meg. Igazi szabadelvűség tekintetében egyik párt sem mérkőzhetik a szabadelvű párttal. A klerikális és reakciónárius törekvések minden párttáborban képviselve vannak, csak a szabadelvűben nem, s a néppárt tüzelmeinek minden pártban akadnak védelmezői, istápolói, csak a szabadelvű pártban nem.

Az ellenzéki pártok elnevezése tehát komoly tartalommal nem bir. S ha Apponyi Albert gróf és hívei magukat nemzeti pártnak nevezik, evvel szemben a szabadelvű párt mindenesetre jogosultan tiltakozik, mert báró Bánffy Dezső, Jókai Mór, avagy Kossuth Ferencz és Hefi Ignác bizonyára nem állanak Bolgár Ferencz vagy Horánszky Nándor mögött.

nemzeti érzelmek és törekvések tekintetében. S ha meg a szélsőbaliak magukat negyvennyolczasoknak nevezik, ugy ezek sem vindikálhatják maguknak ezt kizárólagossággal, mert az igazi negyvennyolczas elveknek minden magyar politikus programjában benn kell lenniök, akár Justh Gyulának, akár gróf Apponyi Albertnek, akár báró Podmaniczky Frigyesnek hívják.

A függetlenségi jelző csak a szélsőbal oldalt illeti, de hogy ez csak külsőség, azt a belső összetartásnak hiánya mutatja, amely az egész oldalnak parlamenti működését sikertelen illuzióvá teszi.

BELFÖLD.

Választás elleni kérvény. A pozsonymegyei néppárt kérvénnyel szándékozik megtámadni a stomafer kerületben történt képviselőválasztás érvényességét. A kérvény tartalmát már meg is állapította a néppárti vezetőség s még ez év vége előtt be fogják nyújtani a petíciót. Természetesen egy árva szóval sem emlékesnek meg benne a kerületnek majdnem minden templomában és plébániáján a választási campagne egész tartama alatt úzótt terrorizálásról és visszaélésekről.

A helyzet Konstantinápolyban.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, deczember 23.

Vége van immár annak az intermezsonak, melyet az európai diplomácia a második álmóshajó beboosztatásának következtetésében közösen komponált és amely az európai sajtónak oly sok nyomdafestékebe, a közönségnek oly sok izgalomba került. Az irádé, mely a máso-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Vayavé.

(Franciaából.)

I.

Madagaskárban volt, a tengerpart mentén napnyugat tájban. A benszülött szakaláv segélycsapatok táborán át az őrárat egy kisirt arczu nő vezetett elő s a parancsnok elé állítva a foglyot, elmondották, hogy az őrszem közelében egy sűrű bozóttban rejtőzködve lepték meg.

A nő könnyörögre égre emelte karjait. Ismeretlen nyelven kegyelemért esedezett. A parancsnok tolmácsot hivatott elő és sátorába vezettette a foglyot.

Fiatal leány volt, csaknem gyermek. Tarka szővetből álló övből, mely csipőit takarta, olajbarna derék emelkedett ki, apró fejletlen emlékekkel. Csinos arczát még inkább emelték vakító fehér fogai. A mint kissé eloszlottak agályai, ragyogó szemeiben és gyermekek ajkain mosoly tűt ki az idegen hangokra, melyekkel a szakaláv tolmács szavait magyarázta.

Nem hóva volt. Az antavárok, a villám fainak törzseiből származott. Osaládja a kitört háboru zavaraiiban elveszett, maga rabszolgaságba jutott, de megszökött hóva gazdájától. Az erdőbe vette magát, hol forrásvízzel s a szágópálma gyümölesével táplálkozott. Elmondotta, meny nyire remegett éjjelenként, mikor

a sakálokak maga körül ordítani hallotta s a pumák, párduszok szemét fényleni látta a bozóttban.

Nevetve beszélt el most már mindezeket főleg, mikor látta, hogy a parancsnok is mosolyog. Sovár pillantásokat vetett a szép nagy emberre, kinek fehér bőre, fekete bajusza szemmel láthatóan csiklandozta árszékeit; csodálta, hogy olyan aselid es a katoná, s ki pedig parancsnok az ő törzseiből férfiaknak.

Dicsőkedve fűzte tovább astán a leány a szót, hogy nem sokára elérte volna a Nossi-Bé tavánál elnyúló hegylánczot s haza ért volna az antavárok földjére, a hol ő kerál nyakékét szokott viselni, pénzdarábokból készült drága ékszereket, fémmel kivert drága szövött deréköveket. Pillanatra el is szomorodott, hogy most minden ékszereséitől meg van fosztva; de astán újra mosolygott, mert a mint észrevette, a parancsnok így is szépnek találta őt s kedvtelve legeltette rajta a szemét.

Es valóban a kihallgatás végével függő ágat vitetett a sátrába, hogy Vayavé békén kipihenhesse magát, mielőtt másnap utra kelne hazájába. Aztán elbocsájtotta a tolmácsot. Ekkor a hálás teremtés, miután mást nem adhatott mint önmagát, nyugodt és biztos mozdulattal oda tartotta ajkát a parancsnoknak s elárasztá arczát csókjaival.

II.

Másnap eszébe sem jutott Vayavénak; hogy utra keljen. A következő napokon még kevésbbé. Feledte az antavárokat, rabszolgáit,

feledte korall és arany ékszerait. Bágyadtág fogta el az egész testét. A szerelmestene sokkal szebb országot nyitott meg előtte, mint a villámok hasája és a Nossi-Bé tó hegységei.

Nappal együtt jártak ki a parancsnokkal a banánerdőbe, szivták magukba a forró égélj szeriélé pompás virágainak illatát, leheveredtek a mimozák árnyékában és gyakran a tengerpart fővényén. De a vadászatokra is elkiértte Vayavé a parancsnokot a oldala mellett maradt a szarvasvadkanok agyarának csattogása, a hatalmas fülű vadessamarak rémes ordítózása között is. Halásztak a tavakban és folyók torkolataiban is, hol Vayavé iszonyattal dobott vissza nem egy pompás halat, melyket mérgeseknek ismert.

Bitkán volt ezután szükség a talmácsra. Vayavé elég találékony volt rá, hogy megtalálja kedvesének gondolatát, kívánságát. Rendeszen ulom, ember, avagy lány, férjemnek nevezte őt. Tudva hogy a fiatal ember nem ért szavait, egészen szabadon, fesztelentül vallotta meg neki szerelmét, elragadtatását s olyan vallomásokat tett előtte, melyeket csak ő és Jankár, a jó szellem ért meg. Sokszor egész hévvel ismételt egyszer szavakat, melyeket minden áron meg akart érteni kedvesével a fülébe kiáltotta az értelmét. oly átható tekiuttetel, mely a férfi lelkeig hatolt. Majd dalától, nevetésétől visszahangzott a környék s végre lihegve, nedves szempillákkal vetette magát kedvese keblére.

Ha a parancsnok legnyugodott a leány

dik hajó beérkezését a Bosporusba megengedi, mint ismeretes, ki lett adva: a hajók immár egymásután megjelennek a Bosporusban és ott horgonyt vetnek.

Mi indithatta a magyar diplomáciát egy második hajó bebocsátásának követelésére, azt közönséges emberi észszel alig lehet kifürkészni. Hogy gyakorlati eredménye legyen a dolognak, azt senki sem hiszi, aki ismeri a most létező viszonyokat. Politikai körökben azt állítják, hogy a második hajó gondolata orosz iniciatívából eredt. E részről egyáltalán mindent elkövettek, hogy táplálják és megszünni ne engedjék a pánikot, mely folyó évi szeptember 20-án hatalmába ejtette az idevaló közönséget. A számítás az volt, hogy az idegen hajó beérkezése a muzulmán lakosságot fanatizálni, a „hitetlenek” elleneltigzgatni fogja, így el lehet hitetni a világgal, hogy Konstantinápoly is színhelye lehet azoknak az iszonyatos jeleneteknek, milyenek a vidéken fordultak elő.

Mint tudjuk, a diplomatáknak ép oly kevéssé van privilégiumuk a hideg vére, mint más halandónak. Sőt vannak, a kik állítják, hogy a diplomaták, élénk képzelőtehetségükkel fogva, ott is veszedelmet látnak, a hol annak még árnyéka sem létezik. A gondtalan élet nagyon is édes nekik s ezért szeretnék azt minden képzelhető garanciával körülvenni. Konstantinápolyban azonban, a higgadtan gondolkodók nézete szerint, momentán semmiféle veszedelemnek nincsenek kitéve; egyrészt, mert a rendőrség és oszondőrség nagy tevékenységet fejt ki és másrészt, — ami bizonynyal a fődolog, — mert itt hiányzanak azok az elemek, amelyek elég vakmerőek és elvetemedettek lennének arra, hogy lázadást rendezzenek. Energikus és tetterős férfiakat a török fővárosban ma már egyáltalán alig lehet találni. Az ott majdnem 20 év óta uralkodó rendszer minden önálló szellemi gerjedelmet csirájában elfojtott és az új nemzedéket a korrupció minden kigondolható eszközével akarat nélkül rabszolgákká alacsonyította le. — Bizonyítékot szolgáltatott erre a f. hó 12-ikén egy vak láрма által okozott pánik, amikor is örmények és törökök Pérába menekültek Stambulból, hogy ott biztonságba helyezték a pusztá életüket. Ebben a rémült néptömegben állítólag még török hivatalnokok és katonatisztek is voltak. De annak

az izgatottságnak, mely az odavaló társaságnak még az elite-jét is hatalmába ejtette, legcsattanósabb bizonyítékát az ottani nagy követelek szolgáltatták, a midőn a sendülés első pillanatában erősen elzárták nagykövetségi hoteljeiket, kavaszait és szolgálait pedig tetőtől-talpig felfegyverezték.

Az említett intermezzo, — a második hajóra vonatkozólag, — a szultánt még inkább megerősítette ama hitében, hogy az európai kabinetek közt egyáltalán nem létezik egyetértés. A különböző fázisok, melyeken a második hajóra vonatkozó tárgyalások az irádi kibocsátásig keresztülmentek, inkább az entente ellen, mint mellette szólnak. De legjelmezőbb ez egyetértésre nézve az a tény, hogy Németország egy második hajó elküldését elutasította és a német követség rendelkezésére állandóan itt tartózkodó hajó, a Loreley, a többi missziók második hajóinak beérkezése után magasabb rendeltre elhagyta a konstantinápolyi kikötőt és Therrápiába vitorlázott.

Most mindenki azt kérdezi, vajon mi fog történni? Higgadt megfigyelők, a kik ismerik a kelet viszonyait, egyáltalán kétkednek, hogy Európának ilyen bénalágyéka intervenciója képes lenne jobb állapotokat előidézni. Ez az intervenció önkénytelenül is Heine költeményének két longyelére emlékeztet: „Da Keiner wolte leiden, dass der andere für ihn zahle, sahnte Keiner von den beiden.“ Miután egyik európai hatalom sem akarja tűrni, hogy valamelyik egyedül tegyen valamit Törökországban, egyik sem tesz semmit és a hosszú, sokat magasztalt diplomáciai campagne-t figyelmen kívül hagyva, a török provinciákban vigan tovább folyik a véröntás.

Elismerés az orvosnak.

Arad, december 23.

Egy pár sornyi kérelem jelent meg tegnap e lapban, melyet az aradi orvosok és gyógyszerészek egyesülete intézett a közönséghez. Rövid pár sor volt az az egész, melyet a napi híreken gyorsan átfutó közönség jó része talán észre sem vett. Pedig nagyon megérdemli a követség, melyet a szerény eszöndben hasznosnak működő egyesület közléte, hogy a fölszólított nagyérdemű közönség legalább rövidke kis ideig elgondolkozzék fölötté.

Azt kérik a doktorok, hogy a fölgögyült

mellette tilt, védte őt nap és a legyek ellen s végtelenül boldognak látszott hogy rabszolgája lehet neki. — Abrándvilágba élt, melyet örökké tartónak álmódott; annak a világnak bizonyára melyet az ombiák, a jövendőmondók s a szellemek meghittet ígérnek a halál után.

III.

Két hét óta tartott már ez a paradicsomi élet, mikor a parancsnok hirtelen megbetegedett. Vayavé ismerte a füveket, melyek gyógyítanak és a szavakat, melyek elűzik a gonosz szellemeket.

Elkészítette a füveket, melyeket a szakalávok összekerestek és a kellő órában elmondotta a szavakat, melyek megszabadítanak. A láz azonban nem szűnt meg; és Vayavé vart. Aztán még inkább fokozódott a baj. Tudta, hogy most már csak az ő fajának javasasszonyai segíthetnek a betegre, kérte, engedjék őt magával vinni, hogy otthon meggyógyíthassa és aztán egészségesen hozhassa vissza.

Nem engedték meg. Vayavé elfojtotta könnyeit, nehogy megszorítsa a beteget; ott ült éjt napot ágyánál; visszatartott minden ételt s időről-időre, mikor a beteg elszunynyadt, kilopódzott az erdőbe s átható jajjaival töltötte be a levegőt.

Mind a mellett még volt reménye. Egy reggel azonban emberek jöttek, öszvérre emelték a parancsnokot. Vayavé velök ment mindenütt, hogy mellette legyen hogy érinthesse kezeit ruháját, vagy legalább simogathassa

az öszvér sörényét. Azt hitte, hogy semmi hatalom el nem szakíthatja az imádott férfitől s feltette magába, hogy követi őt hazájába is.

Délutánban egy folyóhoz értek. Egy bárka volt ott, mely ölébe fogadta a beteget. A szegény teremtés mint a megsebzett vad hosszsan felordított. Aztán a bárka után iramodott és követte el a folyó partján.

A kanyarulatoknál el-elűnt egy pillanatra s elvesztette szemel elől a bárkát, de aztán csakhamar nyomában volt megint. De mikor elterült előtte a tenger rémület fogta el, azt hitte, hogy meghal; szive megszűnt dobogni, sőtét ej szállt szeméire s eszméletlenül terült el a földön.

Mikor felelmélt, a nap már hanyatlóban volt. A tenger a távolban ölekezni látszott az égbolttal, a színök is egybeolvadt. Ez a látvány felemelőleg hatott a fiatal leányra. — Szeméi belemélyedtek a fellegekbe, melyek a feje fölött lebegtek, és világosság derült fel agyában.

Egyszerre megértette, hogy a tenger hatalmas az éggel s az ő kedvese ott tért vissza hazájába. A tenger tehát őt is okvetlenül odafogja vinni.

Titkoszatos mosoly ült ajkára. Lefeküdt a fővenyre, a hullám elérte, körül nyaldosta tagjait, majd felemelte a könnyű testet, megletette és hömpölygette magával. Vayavé boldog volt, utban hitte magát az ombiák által ígért menyország felé, hol örökre egyedül szerelmesével.

betegeik ne köszönjék meg nekik működésüket a nyilvánosság előtt a sajtóban és a hozzájuk tartozók se nyuljanak tollhoz, bárhogy örülnek is fölépülésükön. Bizony szokatlan nyilatkozat ez abban a korban, midőn a közélet minden zugában hangosan, szinte ordítva követeli az elismerést, a ki valamit tett, vagy tenni vélt, a mihez a nyilvánosságnak esékélyke kis köze van. Emberek, a kik lemondanak a háláról sőt le a — reklámról! Ezek talán nem is érik meg a XX. századot!

Erdemes e fölött gondolkozni. Es ha az élet vásárjának szivájában nem vesztettük el érzékünket a lágy, dallamos hangok iránt, be kell vallanunk, hogy a doktoroknak az a hangja, melylyel testületileg az egészséges közvéleményhez fordulnak, nagyon kellemes. A tudomány jogos önérzete szöalfel általuk, melyben az izlés, az élet kellemességének legnevezetesebb szerzője is talál védelemre. Mert mindkettő: a tudomány értéke és az izlés van megtámadva valahányszor a lapok nyíltterében megjelenik egy-egy közlemény, melyben a névtelenség homályából egy napra kibontakozó fölépült beteg lapos stílusával agyondicséri az ő „élete megmentőjét“, természetesen el nem feledvén pontosan megjelölni, hogy ez az ő „élete megmentője“ hol és mikor rendel.

Az orvos hivatása egyike a legszebbeknek. Nemcsak tudós, ki pontos megfigyeléseket tesz, hogy az igazságot elvonja belőlük, hanem vigasztaló pap is, ki belenyul a lélek mélyébe, hogy biztasson, bátorítson és a lélek energiájának fokozásával a testét is nagyobbitas; oktató is, ki az igazságból annyit és úgy mond el betegének, a mennyit annak értelmi és érzelmi fogékonysága megbir. Az orvosnak birnia kell a tudós alaposágával, a pap megnyerő szívével, a jó tanító okos közlékenységével és mind a háromnak meleg szeretetével az igazság iránt, hogy működése áldásos legyen. Mentől kiválóbbak e tulajdonságok, melyek egyéniségében érvényesülnek, annál nagyobb tiszteletben tartja ő maga tudományát. Es a mily jól esik lelkének betegre egy hálás mosolya, meleg kézzsörtása, vagy a szeretetnek bármely fölvilágító sugára ép oly bántó lelke harmoniájára a hang, mely értelem és hivatottság nélkül, vásári bódé elötti hányivetiséggel recsegi a közvélemény fölébe az ő érdemeit. Tudatlanságból fakad e hang, a léhaság tudja csak élvezni, természetes tehát, ha orvosaink azt kérik, ne méltóztassék őket az újságban megdicsérni.

Mert hol jelennek meg azok a dicséretetek? Azokban a rovatokban, a hol a közélettel összefüggő eseményeket adják elő és bírálják meg, az orvost általában nem lehet megdicsérni, mert hisz az ő munkája, bármily szép és nemes legyen is, ép annyira távol áll a nyilvánosság érdeklődésétől, mint a hivatalnoké, a ki az aktáit jól feldolgozta, az iparosé, a ki a megrendelt iparczikket megelégedésre készítette el, vagy a tanítóé, a ki lelkiismeretesen foglalkozott a rábizott gyermekekkel. A lapok mindezekről nem vesznek tudomást. Tehát meg kell jelennie annak a dicséretnek a nyílt-terben, a hol nem közérdektől közlemények jelennek meg „a szerkesztő felelőssége nélkül.“

Ennek a rovatnak ez a felelősség nélkülsége az, mely annál is jobban sértheti az orvos önérzetét és izlését, hogy hivatlan, nálánál alantabb álló ember dicséri meg. Az üzleti szellem, a pénzszerezés telhetetlen vágya — hál' istennek vannak kivételek is szép számmal — ezt a rovatot sok lapnál valóságos személtlerakóhelylyé teszik, a hol — igaz, hogy a saját felelősségére — mindenki a kinek egy-két eldobni való forintja van, alkalom és ok nélkül neki mehet a felebarátja tiszteességének, jóhírnevének. A közönség kisebb része, mely a kofák fenekedésétől undorodik, haragos, mikor olvassa, nagyobb részét nevet egyet, aztán nem törődik tovább a dologgal.

Ezen a helyen közszemlén állani, nem eshetik jól még akkor sem, ha az elismerés zármolyát teszik is aláuk. Annál is inkább, mer a közönség ezt a számoltyt gyanus mosolylyá személi. Van mindenkiben anynyi természete maliozia, hogy megkérdezi — szomszédját nem a saját zsebéből huzta-e ki a doktor u ezt a számoltyt? Ez a közönségnek az a része, mely gondolkodik — pedig a művelt közönség jó része, ha egy-egy dologról rövid ideig mégis csak gondolkodik — nem csak ne érösödik meg bizalmában a Kohnok és Kov

esok „élete megmentője“ iránt, hanem inkább elidegenedik tőlük.

Méltók azért hivatásukhoz az aradi orvosok, ha tiltakoznak a nyomtatott dícséretnek ellen, melyek nyomán mindig ott leppang a sariatánia gyanuja.

Egy másik szempont is van, tiltakozásukat gyakorlati szempontból is jogosulttá teszi. Azok az emberek, ha betegek hozzátartozói, a kik a halájukat nem annyira a természetes munkadíjjal mint a nyilttéri dícsérettel röjják le, nagyon könnyen haragsznak. Es ha haragszanak, szidalmaznak is nem kevesebb izléstelenséggel, mint a hogy dícsérnek.

Es mert a nyilttér ott, a hol a szerkesztőség felelőssége eltörpül a hiadóhivatal számítása előtt, nem annyira dícséretnek mint a hosszabb lélegzetű szidalmaznak van fenntartva az orvos nem egyszer van kitéve olyan méltatlan támadásoknak, melyek nemcsak izlését és méltóságát, hanem anyagi létezését is érintik. Ez ellen is jogosan védekeznek előlegesen. Azután ugys késő már.

Nem hiszem, hogy az orvosegyesület felhívása után több köszönetnyilvánítást nem olvasunk majd a lapokban. Oly szokás, melynek meggyökerezését a szegényebb néposztályban ennek a tisztelteméltó karnak egy-egy kevésbé érzékeny izlésű tagja a múltban talán maga is segítette hallgatólá, el nem pusztul azonnal egy határozat miatt. Bizonyos azonban, hogy ha az egyesület, mely működésében a közjónak igen hasznos szolgálatakat van hivatva tenni, kellő kitartással érvényesíti erkölcsi erejét a maga körében ép úgy, mint kifelé, a maga szellemi és anyagi érdekeinek anynyi szolgálatot tesz, mint a szó nemesebb értelmében vett műveltségnek, mely az igazságon, méltányosságon és izlésen alapul. Joggal hivatkozunk az orvosok arra, hogy a közönség meg fogja találni a méltó módot elismerése nyilvánítására. Ez az elismerés nem lehet más csak a munkával arányos díjazás az anyagiakban és a társasági tisztelet a szellemiekben. Mindkettőt megkapják attól a művelt közönségtől, melynek jól esik az orvosegyesület diskrét, komoly állástoglalása a társadalmi előrehaladást megbénító léhaság egyik formája ellen.

— SZÖLLŐSI ISTVÁN.

Tisztujtás Csanádban.

— Saját tudósítónktól. —

Maké, december 22.

Választás lévén a törvényhatósági bizottság közgyűlésének tárgya, a bizottsági tagok sürű sorokban vonultak föl a megyei székhelyre, hogy legföltettebb alkotmányos jogukat talán utoljára gyakorolják.

Lenovics József főispán az elnöki széket pontban 10 órakor elfoglalván, emelkedett beszéddel nyitja meg a tisztujtó közgyűlést.

Meskó Sándor dr. alispán a saját maga és a tisztikar nevében lemond.

A kijelölt választmány működése után következtek a választások.

Meskó Sándor dr. egyhangulag megválasztották alispáná, ki letévén az esküt, nagyhatású beszéddel mondott.

Dózsa Sámuel dr. melegen üdvözölte őt a törvényhatóság nevében.

Ezután egyhangulag megválasztották: a főjegyzői állásra Kristóffy József, I-ső aljegyzővé Hervay István, II-ik aljegyzővé Tóth József, III-ik aljegyzővé Thaisz Géza, t főgyógyász Török Imre, árvaszéki elnöké Farkas László, árvaszéki I-ső ülnöké Földessy János, árvaszéki II-ik ülnöké Major Miklós.

A III-ik ülnöki állásra jelentkezett ugyan egy pályázó, de mivel nem jelöltetett, ezen állás betöltetlen maradt.

A főpénztárnoki állásra jelöltetett: Makay Endre és Horváth János, kik közül előbbi 88, utóbbi 33 szavazatot nyervén, Makay Endre 50 szótöbbséggel főpénztárnokká megválasztott.

Árvapénztárnokká Balku Gyula, fő-

pénztári ellenőrré Tóth Imre, árvapénztári ellenőrré Pap Sándor, főszolgabírákká Hervay Kálmán, Farkas Mór, Babó Lajos, Kövér Béla, szolgabírákká Szojka Kálmán, Szabó Lajos, Spilka Antal és Háss Sándor egyhangulag megválasztottak.

Lenovics József főispán kinvezte: tb. főjegyzővé Hervay István I-ső aljegyzőt, tb. főszolgabírákká D. Návay Lajost és Szojka Kálmánt, tb. főgyógyászokká Füzesséry Kálmán, dr. Dózsa Sámuel, dr. Galambos Ignác, dr. Iritz Mór, Petrovics Aurél, dr. Buck Adolf ügyvédek; tb. aljegyzővé Tarnay Ivor gyakornokot, tb. főorvosokká dr. Elesánszky Béla és dr. Borotvás Dezső orvostudorokat.

Miután pedig a megválasztott és kinevezett tisztviselők a hivatali esküt letették, a közgyűlés a főispán eljenzése mellett eloszlott.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 758.5 milliméter, délután 2 órakor 757.0 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor $0^{\circ} + 4.8$, délután 2 órakor $0^{\circ} + 6.1$. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 8, délután 2 órakor DN. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 1 milliméter.

Vig Jenő halála.

— Gyilkosság? —

Szolnokról szenzációs hír érkezik: Vig Jenő ottani gyártulajdonost, a függetlenségi párt elnökét, a város egyik legelőkelőbb polgárát, kit az aradi Inkei családhoz közel rokon köteték fűz, szombat reggel virradóra halva találták.

Egy távirat arról ad számot, hogy Viget este nyolc órakor ismeretlen tettes nyilt utcán leütötte és Vig szörnyethalt.

Vig Jenő Szolnokon igen előkelő szerepet játszott a mint a függetlenségi pártnak fáradhatatlan híve, igen exponált helyzete volt. A megyei tisztujtást megelőző politikai izgalmaiban is vezérszerepet vitt, valamint minden országos és helyi érdekű kérdésben keményen és mindig az első sorokban állotta meg helyét. Így sok politikai ellensége támadt, éppen azért nagyon valószínű a föltevés, hogy Viget meggyilkolták.

Egy más helyről érkezett tudósítás viszont arról számol be, hogy Vig Jenőt szélhűdés érte. Este nyolc órakor történt volna ez, mikor Vig a magyar-utczán végig haladt. Hirtelen rosszul lett, lebukott a sáros kövezetre, majd föltápaszkodott és sáros kezével a házfalához támaszkodva vánszorgott egy darabig, míg nem összeesett és meghalt. Sáros kezének nyoma ott van a falakon.

E forrás szerint minden esetre gyanus körülmény, hogy ugyanekkor az arra haladók nem messze Vigtől gyárának egy gépészét látták.

A rendkívüli eset miatt már szombaton megtartott boncolás állítólag ennek a hírességnek ad igazat, azt mondván, hogy Viget szívszélhűdés érte.

Vig hirtelen halála a városban általános megdöbbenést és szenzációt keltett. A megboldogult fiatal kora dacára egyike volt Szolnok veséralakjainak, akit általános tisztelet környezett.

A függetlenségi pártkör testületileg vész részt a temetésben. Az elhunynak fivére Vig Viktor fővárosi ügyvéd a hír hallatára azonnal Szolnokra utazott. Justh Gyula országos képviselő koszorút is küldött a ravatalra.

A haláleset kiderített részlete a legújabb hírek szerint a következők:

Csillag Adolf ügyvéd a magyar-utczában, pénteken este 8 és negyed 9 óra között éppen vacsoránál állt, a mikor cselédei — a kik a pinczében levő konyhában voltak —

azt jelentették, hogy a konyhának az utczára néző ablaka előtt egy ember összeesett. Csillag rögtön kisetett az utczára s a gyalogjárón közvetlenül a fal mellett egy látszólag élettelenül tekvő embert talált. A osalédek lámpát hoztak ki, de a viláosságánál sem lehetett az arcot fölismerni, mert a földön fekvő ember csupa sár volt; hörgése elárulta, hogy nagy baja van s azért az ügyvéd orvosért futott és a néhány házzal odább lakó Fehér Ernő doktort elhívta. Az orvos megnézte az összeesett embert és kijelentette, hogy meghalt. Elküldtek a rendőrségre, a honnan két rendőr el is jött. Ezek a földön fekvő ember begombolt téli kabátját és felső ruháját kigombolták és megvizsgálták a szive verését: még akkor gyengén bár, de mégis észrevehetően dobogott a szive, a mit Fehér dr. is konstatait. Csillag ügyvédnek felserdült leánya, Pirooska, ki szintén kijött az utczára ekkor felkiáltott:

— Jaj édes apa, ez Vig Jenő.

Csillag dr. és a többiek, a kik a sáros alakról azt hitték, hogy az egy részeg ember, a kit az alkohol öit meg, még ekkor sem ösmerték fel a közben meghalt embert. Körülbelül tíz órára járt az idő, tehát több mint másfél óra mult el a haladók feltalálása óta, a mikor előkerült Hárduska rendőrbiztos és Hubay Miklós dr. városi orvos. A rendőrbiztos ösmerte fel a halottban Vig Jenő 38 éves fűrészmalomtulajdonost, a kit erre a városi orvos elvitetett a kórházba. A rendőrbiztos ezalatt megvizsgálta azt a helyet, a hol a holttest feküdt és ott, a hol a feje volt, tenyéryi vértócsát talált. A szorosabb vizsgálatnál azt látták, hogy a közeli házak falán sáros kéznyomok vannak, jelétül annak, hogy Vig Jenő messzebről táromlygott oda, a hol összeesett. E nyomok tovább vezettek egészen addig a házig, a melyben Fehér dr. lakik s a mely mellett egy szűk, igen sáros utca vezet ki a magyar-utczából. Ennek az utczának sarkán a sárban meglátszott annak a nyoma, hogy Vig Jenő ott esett össze először s azután a ház falához kapaszkodva felállott; e közben, mint a nyomok mutatják, többször visszaesett a sárba. A fej hajas részén az odatapadt sár vérral volt keverve: ez és az említett kis vértócsa a mellett bizonyított, hogy a holttest fején seb van. A rendőrök ezt gyanusnak találták és átvizsgálták a környéket. E közben egy embert találtak a szűk utczában, a ki a rendőrök kérdéseire nem adott kielégítő feleletet; ez az ember Vigne egy gyári alkalmazottja volt. A rendőrség letartóztatta, de minthogy alibi-jét minden kétséget kizáróan be tudta bizonyítani, másnap reggel szabadon is bocsájtották.

Másnap Lippe Vilmos törvényességi vizsgálóbíró és Taposy Márton rendőrkapitány jelenlétében Lenk Gusztáv dr. megyei főorvos, Hubay Miklós dr. és Hássitz Henrik dr. városi orvosok, Háss Béla dr. és Fekete Vilmos dr. fölbontozták a halottat. A külső vizsgálatnál a bal füle mögött a nyakszirtecsont és sziklacsonot fölött egy oztm. hosszú, a csontthartáig ható, egyenes szélű sebet találtak. Ezen kívül a homlokán két kis bőrhorzsolást, a melyek közül a nagyobbik is csak krajoczárnyi nagyságu volt.

Vig Jenő hozzátartozói a leghatározottabban azt állítják, hogy Vig — mint pontos teljegyzései mutatják — éppen az nap, mikor halva találták, 1000 frtot vett fel egy pénzügyi intézetnél; ebből 500 forintot átadott az öcsésének, 48 forintot szabójának küldött, tehát legalább 460 forintnak kellett nála lenni, mert es a pénz pénztárczával együtt hiányzik. Vig Jenő pénteken este több függetlenségi párti vezető férfival tanácskozott egy pártújság megalakításáról és a jelen voltak egy iven nagyobb összegeket irtak alá e lap számára. Es az aláírási iv, a melyt — mint mondják — Vig Jenő magával vitt és valószínűleg a tározójába tett, szintén eltűnt. A meghalt pártvezért az értekezletről Szudi Antal gazdaember kísérté hazafelé s a magyar-utca sarkán vált el tőle.

A tényeket egybefoglalva s az orvosi véleményt figyelembe veve, minden jel a mellett szól, hogy — Vig Jenő természetesen halt meg. Az első szédülés a szűk utca sarkán érthette, ott a hol összeesett; azután lehetett még annyi ideje, hogy nagynehezen föltápaszkodva, s a házak falához támaszkodva,

odáig támolyoghatott, a hol ismét összeesett, és a hol megtalálták. Kár, hogy a vizsgálatot feltételeken végezték, sőt már be is szüntették. A 450 frt iránt minden esetre érdeklődni kellene a vizsgálatnak s az iránt is, hogy hova tűnt el az aláírási ív és a pénztárca, mely állítólag Vig zsebében volt. Ezeknek a dolgoknak tisztítása már a nép körében mendemondák elhallgattatása érdekében is szükséges.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— December 24. —

Helyenként csapadék. — Hőmérséklet.

Éljen Szontagh Gyula!

— A vasárnapi választás. —

Vasárnap töltötték be a városi köztörvényhatósági bizottságban a néhai Tarjánynyi Vilmos elhunytával üresedésbe jött helyet.

Ez alkalommal a második kerület választott, mint a mely kerület a megboldogultat a törvényhatóságba küldte.

Az alkotmányos küzdelem nagyon megalmassá tette a polgári fiiskola környékét, ámbar a választói joggal bíró polgárok közül nem szavazott le annyi, mint a mennyire ezen élénkség után következtetni lehetett volna.

A választási helyiségben a két elnök: Szalay Károly és Kohon S. N. felváltva működött. Választási jegyző Vannay Gyula volt, hatósági kiküldöttek Szabó Géza és Marády Almos. A személy azonosság igazolása végett Rámer István rendőrhadnagy jelent meg. A szabadelvű párt bizalmi férfiai voltak Steinhardt Mór dr. Kovács Jenő, Pókáss Imre és Assaai József, az ellenzéké Nagy Kálmán, Bauer Gyula, Berán Antal, Steigerwald Alajos. Pártunk kerületi bizottsága a következőkép alakult meg: Elnök Lendvai Sándor, jegyzők Vass Géza és ifj. Krón Kálmán; tagok: Eles Armin, Deutsch Bernát, Virágh Lajos, Nesnera Aladár, Varsassy Árpád, Szél Ernő, Krausz József, Körmeny Ignác.

Pontban 9 órakor reggel Szalay Károly elnök a szokott formulák közt megnyitotta a szavazást. Az első szavazó Szabolcsy László, a második Müller Károly volt.

A szavazás lassan indult meg s délig alig voksolt le 180 polgár. A szavazás délután vett erősebb lendületet, 2—3 óra között.

Szabadelvű érzelmi polgártásaink egyöntetűleg szavaztak le a párt hivatalos jelöltjére, Szontagh Gyulára, a kereskedelmi testület érdemes elnökére s városunk előkelő társadalmának ezen általán becsült tagjára.

Nagyon szépen, fegyelmezetten viselte magát a párt s már a déli órákban látni lehetett, hogy az igen becsülendő egyfőrtés diadalra fogja juttatni a jelöltet, annál is inkább mivel ismert ellenzéki polgárok közül is többen adták le szavazatukat s mellette. Nem úgy az ellenpárt. Az ő voksuk megoszlott a két jelölt, Mihalik József és Avarffy Géza között, kiknek kortesei minden lehető elkövettek a győzelem érdekében, — ámbar hasztalanul. Erejük szétforgósolódott, elbukott mind a két jelölt.

A választási elnök kitűzte a zárórát. Akkor már csak egy-két szavazó jelentkezett. Majd összeolvasták a szavazatokat, melynek megtörténte után Szalay Károly választási elnök általános izgalom közt hirdette ki az eredményt.

Ez pedig a következő:

Beadatott összesen 287 szavazat. Ebből kapott:

Szontagh Gyula 121-et,

Mihalik József 118-at,

Avarffy Géza 48-at.

Ennek alapján az elnök Szontagh Gyulát jelenti ki megválasztottnak.

Az eredmény kihirdetését zajos éljenzés követte, mely lassan csillapodott le. Szontagh Gyulát a választás megejtése után többen felkeresték szívvel gratuláltak neki a választáshoz.

HIREK.

December 24. Kedd. Róm. kath. naptár: Ádám, Éva. — Prote-táns naptár: Ádám, Éva. — Görög-keleti naptár (december 12.): Spiridon. — A nap két 7 óra 43 perccor. nyugszik 4 óra 11 perccor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos mozgama (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölossey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földr. int.

Január 4. A Kölossey-egyesület felolvasó-estéje 1/2 órákor (Városháza.)

— A szerkesztőség új helyisége. Az „Aradi Közlöny” szerkesztősége nagyobb és kényelmesebb helyiségbe költözött. A redakció most is az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hanem annak udvari pavillonjában, hol ezelőtt a kerületi betegsegélyző pénztár helyiségei voltak. Ehhez a bemenet nem a városháza felől, hanem a József főherceg utcái bejárón át veset. Midőn ezt tudomásul adjuk, figyelemzetjük lapunk barátait s a szerkesztőséggel összeköttetésben levő t. közönséget, hogy az „Aradi Közlöny” szerkesztősége már a mondott új helyiségben található fel.

— Karácsonyest. A kik epedve és türelmetlenül várják a kis Jézus jöttét, fiúk, lányok, örömmel kiáltanak fel ma este: Itt van! Igen. Itt van... Eljön, bekopogtat az ablakon, gyorsan beadja apának, anyának a ragyogó, szép karácsonyfát, telve csifra szép holmikkal, aztán siet tovább aranyos kocsiján, a melybe nyoloz fehér galamb van befogva... Mert hát nem kis dolog ám, egy este végigjárni minden házat, a hol gyermek van! — Öröm ül ma este minden arcon, gazdagnál szegénynél egyaránt. Ez a szeretet ünnepeinek előestéje, melyhez annyi ragyogó poézis fűződik. Elfelejtünk ma mindent, örvendünk a boldog családi körnek, gyermekeink, szeretteink boldogságának. Vidám ünnepeket!

— Helyettes anyakönyvvezető. A m. kir. belügyminiszter Arad vármegyében a nagykamarási anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Mucsi József közsegi tanítót nevezte ki és őt a házassági anyakönyvvezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— Árvák karácsonya. Az aradi polgári jótékony nőegylet karácsonyfa ünnepe szegény kis árváinak vasárnap délután rendezte. — A védő asszonyok közül ott voltak: özv. Purgly Jánosné, Schvarecz Józsefné, Kritsánsczy Berta, özv. Hudecs Ferenczné, Keresztes Gyuláné, Abrai Lajosné, ifj. Purgly Jánosné, Tishti Lajosné, valamint az egylet titkára Abrai Lajos. Az egylet hivatalos személyein kívül jelen voltak még a polgári leányiskola tanítónői és még igen számosan mások. Az árvaház nagytermének közepén díszes, nagy karácsonyfa állott teleaggatva mindenféle édességgel. A karácsonyfa alját a játékok a gyermekek karácsonyi öröme lepte el. Midőn a gyermekek örömeinek első mámoros szétoszlott az ajándékok komolyabb, praktikus részét osztották ki a gyermekek között: a téli meleg ruhákat, cipőket, harisnyákat.

A gyermekek öröme leirhatatlan volt, kiknek boldogsága a jelenlevőket is magával ragadta.

— A muukaszünet az ünnepek. Szombaton és vasárnap az aradi kereskedők sűrűn tudakozódtak az aradi kereskedelmi és iparkamaránál és a városi hatóságnál, szabad-e a karácsony- és újév előtti vasárnapokon nyitva tartani az üzleteket? Sem a kamarához, sem a városi hatósághoz miniszteri rendelet nem érkezvén, a kívánt felvilágosítás nem volt megadható, dacára annak, hogy Budapestről érkezett magán jelentések szerint ott az üzleteket nyitva tartották. Az aradi kereskedelmi és iparkamara aztán tegnap (hétfőn, f. hó 23-án reggel) megkapta a kereskedelemügyi miniszternek Budapesten f. hó 21-én feladott és Aradra f. hó 22-én a délutáni 4 órai postával érkezett 90443. sz. rendeletét, melyhez képest megengedtetik, hogy a f. hó 22-iki és f. hó 29-ikei vasárnapokon az ipari munka, illetve adásvevés egész napon át végezhető legyen. Ehhez képest az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel értesíti az érdekelt köröket, hogy jövő vasárnap egész napra fel van függesztve a munkaszünet.

— Az aradi kereskedők körének felolvasása. Vasárnap este újra megnyiták a „Kereskedők köré”-nek termei a közönség előtt, mikor is a második felolvasását rendezte a kör vigalmi bizottsága. A kör estélyei fokozott kedveltebbek, látogatottabbak lesznek. Vasárnap este Rosenberg Károly dr., az aradi kereskedők körének ügyésze tartott felolvasást, melynek témája egy feleséggel utazó férj kalandja volt. A felolvasás állandó derűtségben tartotta a hallgatóságot. A jó kedély a felolvasás után sem csökkent, sőt növekedett úgy annyira, hogy valahonnan özigányt kerítve a társaság tánczra perdült. A kör-estély társasága csak az éjfél utáni órákban osslott szét.

— Egyházi és polgári kihirdetés. Fölmerült kontroverziák folyton utbaigazításul kijelentette a belügyminiszter, hogy ha a házasság felek igazolják, hogy a kihirdetés ez évi október elseje előtt a korábbi jogszabályoknak megfelelően megtörtént, a kihirdetés utolsó napjától számított egy év eltelté előtt újabb kihirdetés nem szükséges. Ha azonban okt. 1-ig nem fejeztetett be az egyházi kihirdetés, abban az esetben egészen újból kell kezdeni a polgári kihirdetést.

— A 10 krajczáros ezüstpénz bevonása. A még forgalomba lévő régi 10 krajczáros ezüst váltópénzdarabok s ezekkel együtt a régi, de már ritka 5 kros ezüst váltópénzdarabok bevonását a pénzügyminiszter dec. 20-án kelt 92,875. számú rendeletével elrendelte. Ezek a pénzdarabok 1897. január 1-ével törvényes forgalmon kívül helyeztetnek s így névértékben 1896. dec. 31-ig forognak. Az állami pénztárak azonban 1898. dec. 31-ig tartoznak még ezt a pénzmet akár fizetesképpen, akár beváltásra elfogadni, de ettől a naptól kezdve az államnak minden beváltási kötelezettsége megszűnik.

— A lóvasutársaság 5 kros jegyel. Az aradi központi vasutársaság igazgatósága előnyös újítást határozott el, melyek új év napjától lépnek életbe. A központi vonalat több szakaszra osztották be, melyeken 5 kros jegyekkel lehet utazni. Az újítás igen méltányos és a vasutársaság semmiesetre sem fog venni vele, mert a forgalmat a leszállított menetjegyek mindenestre fogják növelni. Az öt krajczáros menetjegyek a következő szakaszok határain belül érvényesek: a pályaudvartól a Nádor utcáig vagy vissza; a radnai-utól a Széchenyi-utcáig vagy vissza; a Széchenyi-utatól a Forray-utcáig vagy vissza; a Fehér keresztől a „Magyar király” szállodáig vagy vissza és pályaudvartól a temetőig vagy vissza.

— A békésmegyeri restauráció. Békésmegyerben is szokatián érdeklődés mellett foly a tisztújítás. Mindenki félt, hogy az egyes járásokban szervezkedő pártok esetleg meglepetéseket fognak rendezni s azért tömegesen behozták a szavazatokat. A közhangulat a jelenlegi tisztikar mellett volt. Megválasztottak: alispánná dr. Fábry Sándor; főjegyzővé: dr. Bartoky József; tiszti főügyész: Oláh; főpénztárnokká: Bandhauer; főszolgabírókká: Sitruka György (Csaba). Popovits Szilveszter (Békes), dr. Krecsmarik János (Szarvas), dr. Bodoky Zoltán (Oroháza), Ambrus Sándor (Szeghalom), Rohoska Mihály (Gyoma). Arvaszéki úlnokok lettek: dr. Dáimel Sándor, Chrisztó M. és Sárosy Gyula. Aljegyzők: Lukács Endre, Csányi Jenő, Bertóthy István. Szolgabírók: Wieland Sándor, Popovits Viktor, Sailer Elek, Práznovszky Ferencz, Vangyel Sándor, Jantyk Mihály, Szalay József, Baross Dező.

— Hangverseny Arad és Budapest közt. A budapesti „Telefon Hírmondó” úgy haljuk vidékre is ki akar terjeszkedni és pedig első sorban Aradra. Ebben az esetben a publikum élvezhet naponta villamos híreket, hangversenyeket melyek az ország központjában folynak le, de épen úgy hallhatók nálunk is mint Budapesten. Legalább ennek az előpostája az a hangverseny, amelyet Arad rendezett Budapestnek. Az aradi színházi irodában az apparátumba énekelt Sugár Aranka a Bőregérből, s a karszemélyzet Ernániból a bordalt. A budapesti közönséget előbb Balassa Jenő üdvözölte az ő finom modorával. A „Telefon Hírmondó”, egyik igazgatója, Szvetics Emil különben a napokban Aradra érkezik.

— Leszkar-egylet. Az aradi szintársulat kebelében ez orizmen jótékony egyesület alakult, mely szegény gyermekek felruházását tűzte ki célul. Karácsony első napján délután 11 órakor a városi színház színpadán diszközgyűlést tart, melyre a tagok és érdeklődők szívesen láttatnak. — Ez alkalommal 20 szegény tanulót lát el teljes téli ruhával — míg Nagyváradon ottani választmánya 11 szegény gyermeket öltöztet fel.

— Az ipartestület választó ülése. Vasárnap délelőtt 10 órakor választásra gyűltek össze az aradi ipartestület tagjai, a iparosház tanács termében. Az ülésen Green Nándor ipartestületi bizos és Kis Ferencz ipartestületi titkár elnökölték. Az ülés célja az ipartestület kebelében szervezett békéltető bizottság segédtagjainak és a beteg segélyező pénztár közgyűlései kiküldötteinnek megválasztása volt. A választás a következő eredménnyel folyt le. A békéltető bizottságba beválasztottak: három évre. Borbás Lajos, Vári József, Kubik Rezső, Glutig Lajos, Akkermann Ferencz, Szabári Márk, Flecsár Agoston, Davora József, Madarász Sándor, Sarkadi Kálmán, Szidor József, Jozsif Arzen, Paulik András, ifj. Flóla Mihály, Rozmanith Géza, Földi Imre, Sámuel László, Blau János, Pálinskás János, Kuhnér Gyula, Braun Károly, Molnár Mihály, Kovács István, Németh, Múlek Szilveszter, Borbély János, Renner István, Heil Frgyes, Somogyi Sándor, Undren Béla, póttagokul: Blank Pál, Szablóosky, Hang Sándor. A betegsegélyező pénztár kiküldöttoi közfelkiáltással — számszerint 132-en — választották meg. A választások megejtése után az ülés véget ért.

— Aradi minta után. Zimándi falu előjáróságának küldöttsége járt vasárnap délelőtt Kádás Kálmán aradi adóügyi tanácsnoknál. A küldöttség küldetésének az volt a célja, hogy felvilágosítást kérjenek az adóügyi tanácsnoktól a fogyasztási adókezelés mikéntiségéről. Kádás tanácsnok a legnagyobb készséggel tett eleget a küldöttség kérelmének.

— Hirtelen halál. Tegnap jelentést tettek az aradi rendőrségnek, hogy a Nagy Sándor utozában lakó özv. Schröder Károlyné, született Fejér Etelkát reggel szobájában halva találták. A takari-

tónó a házhos a szokott időben érkezett, s próbálta nyitogatni az ajtót, de azt hosszas dörömbözés után sem nyitották ki. Gyanuja támadt mely később a rettentő valóság képében tárult fel előtte. Az esetről értesített rendőrség részéről Szabados Arpad és Ottvós Dániel kerületi orvos mentek ki az eset színhelyére. Az orvos konstatálta, hogy a halál szívszélhűdés okozta.

— Drága mulatság. A kis-erdő melletti Cséhe-féle vendéglőben mulatott három vagongyári munkás, kik azonban drágán fizettek meg a baráti sörözést. Mig ők poharastak, az alatt ugyanis eddig ismeretlen tettes, mindhármuk telikabóját ellopta, ezekben 20 forint készpénzt és egy értékes ezüstórát.

— Kiállítás szivarok. Ez idő szerint két dohánygyár foglalozik arról, hogy a jövő évben kibocsátandó új szivarokból minel többet készítsen el. E szivarok közül — amelyből máris sok van készen — az egyik „kiállítási szivar” lesz. Ennek az fogja képezni a kiállítási területén árusítják s így máshol nem leszén kapható. Ha a kiállítás véget ér, akkor persze már közönségesebbé válik s a kanabokai trafikokban is oltsón vesztegeti. A kiállítási szivarok készítését még Wekerle rendezte el, akinek az volt a célja, hogy ez a szivar legyen a legkapósabb. E végből a jobbminőségű dohánylevelekből gyártják és tetszetős formát adnak neki. A vége éleshegyű lesz, s teste pedig karcsu mint a formás asszony. Az árat hat krajczárban állapították meg s talán még a tekintetben is intézkedtek, hogy ha kőz vagy szőrszál kerül be, az a kőz, vagy szőrszál finomabb minőségű legyen.

— A megkerült cizfabunda. Feltűnő apró emberke Dobre Blag, s pénteken mégis valami szörnyű nagy bundában fessegett a főtéren. Ez feltűnt Binder titkosrendőrnek, aki kérdőre is vonta a jó fiút. Így derült ki, hogy a bundát Dobre Blag lopta, és pedig a „Három király”-ból. Atkisérték az ügyességhöz.

— A halás tanítójelölt. Gaboráj György eliminált oláh preparandista nem tudja az aradi tanítóképezdét elfelejteni. Tegnap odament, s cimboráival egy jó napot töltött. A muri végén pedig elvitt magával egy teli kabátot, melyet értékesítve, tovább kereste a szórakozást. Időközben azonban a rendőrséget értesítették a lopásról, aki az amiczet egy kávéházban el is csipte, s átadta a bíróságnak, mely bizonynyal megérdemelt büntetésben fogja részesíteni őt.

— Adomány. A Szilveszter jótékony-asztaltársaság az „aradi polgári jótékony-egyletnek” 5 frtot, azaz öt forintot o. é. adományozott, mely alományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— Köszönetnyilvánítás. Dobiaschi Józsefné urrő, mint évek óta mindig, ugy az idén is, a Hassinger-utozai elemi leányiskola két szegénysorsu növendékét teljesen felruházott, mely nemesszivű tetteért ez uton nyilvánítja hálás köszönetét az intézet igazgatósága.

GYÁSZRÓVAT.

Fóris Pista temetése.

— december 23.

Most már csak sirunk.

A végtelen fájdalom könnypatakokban nyer megnyilatkozást, a sajtó szívet csupán ez képes némiképpen megkönnyíteni.

Vártuk a halálát annak, a kit eltemettünk, s mégis úgy sujtott a hír, mint a vilámcsapás.

Kövő meredten állottunk s az összes érzesek egy megmásíthatlan tudatban csavarodtak össze, hogy a ki imént még minden ízével, művészetének összes erejével a mindene volt, ma már nincs többé, ma már az enyészete!

S hiába sirás, hiába imádság, nem jön az már vissza, akit eltemettek.

S ha így van is, ha s testet elrabolta tőlünk megmásíthatlan végzet, a lélek itt maradt közöttünk, az s mienk, velünk együtt él, s a mi halandóságunk közepette ékeskedik a saját halhatatlanságában.

Más helyütt, más alkalommal, talán már holnap, méltatni fogjuk a magyar színészet

elhunyt nagyságának érdemeit, de ima csak szabad folyást engedünk azoknak a könnyeknek s melyek a szív tövéen fakadtak, amelyek mindenkor áztatni fogják az aradi temető legfrisebb sírhantjának virágait.

Sirjunk, hogy megkönnyebbüljünk, s emlékezzünk, hogy ne felejtsünk...

Fóris Pistának, az aranyos lelkű, mindenki által egyformán szeretett komikusnak a temetése tegnap délután két órakor ment végbe óriási részvét mellett.

Nincs toll, amely leírja, hogy mennyire érezte a magyar színművészet ama gyászát, mely a közönséget Fóris halálával érte.

A halottas háznál már két óra előtt óriási nép gyűlt egybe.

Ott volt mindenki. Ez a három sor legyen a teljes névsora a gyászolóknak.

A ravatalt a szintársulat, a jóbarátok, ismerősök oly sokasága állta körül, amire alig emlékezzünk.

Két órakor érkezett meg Brogyányi Kázmér minorita rendű áldozár, aki beszentelte a halottat, majd a színházi énekkar adott elő egy gyászdalt, mire megindult a menet.

Elől a koszorúval megterhelt kocsis, a gyászkocsi a drága halottal.

Mire a színház elé érkezett a menet, óriássá nőtte ki magát. Az Atzél Péter-utozában elakadt a közlekedés. Nem lehetett egyebet látni, mint embert, ember hátán, akik mind könnyeztek...

Az ablakok mig elfoglalva, a boltok félig bezárva...

A művészet csarnokának lámpái a gyászfátyol alatt pisla fénynyel égtek.

Már-már tovább haladt a gyászkocsi, midőn Gál Gyula a színházi lépcsőzetről könnyes szemekkel kiáltott a menetre:

„Ne siesettek úgy” szólott a haldokló hagymázos beszéde, — teljesítsük utolsó kívánságát; pihentessük fáradt testét a hosszú ut előtt és idézzük szellemét mely köztünk bolyong, hogy megegyeszen hallja a fájdalmat mely keblünkben kitor a veszteséget, mit halálával nekünk és a színművészetnek okozott.

A magyar színművészetnek, melynek büszkesége volt, mely benne a tehetség valódi őseréjét látta megnyilatkozni

Szerepeinek tényes sorozata: Mihály diák, Kitornás Salani, Ugr. Unéka, a Forgáchék petykója és kiváló jellemző képessége által teremtetett epizódjai a classikus modern darabokban, majd az operettek kacagató carioaturái — mind — mind — mesterüket siratják az ifjuban, kit ma elhantolunk.

E házban, melynek homlokzata előtt vagyunk — hol nevére annyi taps visszhangzott, — mindig hiányozni fog ő — az édes — a kedves — a mindnyájunk Pistája, ki nem volt ellensége senkinek — csak önmagának; kinek mindenki iránt volt szíve — csak önmagához nem; ki mindenkit szeretett — csak önmagát nem! De mi, kik téged szeretünk, nem felejtünk el soha s a gondviselés megmásíthatlan végzete előtt meghajolva, bánatos szívünk összes keservével kiáltunk feléd: Isten veled!

Emléked élni fog és sírod nem lesz jeltelen!

Aztán megindult a sokaság, hogy elkísérje még nemrégiben is kedvenzét oda, a honnan nincs többé visszatérés...

Az új temető kis lélekharangjának csilingelése belevegyült a távolból elhaló zugsárról beszélő templomi komor harangok zugsába...

Az eső megeredt, az ég nehéz könnyekkel áztatta azt a földet, mely a társadalom, a színművészet egyik jelese előtt nyílt meg, hogy azt örökre magába temesse.

Még egyszer felhangzott a „circum-dederunt” s a nehéz ércakoporsó ott áll a sírtüreg felett.

Ekkor előlép Tompa Kálmán, az el-

hunytnak egyik jeles kartárs, s a sir mellett könyves szemekkel bucsuzik el a korán elhunyt pályatársától, méltatva annak érdemeit.

A megható beszédre a körülállók hangos zokogása felelt, mint hangtalan imádság az elköltözöttért.

Ami ezután következett, az volt a tragédia utolsó jelenete.

Megrázó semmi más.

A tompa rögök hangos kopogással hullottak a lebecsajtott koporsó födelére, néhány percz s a mi Pistánkat az anyaföld ölelte keblére.

Még fülünkbe csengett az utolsó gyászdal néhány bus akkordja, még játszott a szél a lélekharang néhány ellopott akkordjával, de azt ami elmúlt azt nem hozhatta vissza többé semmi...

Nyugodjunk meg. Hagyjuk álmodni azt, aki már szenved, akinek porhüvelyét visszakövetelte a teremtő természet, de akiből nekünk hagyta az el nem rabolhatót, meg nem semmisülhetőt, az — ígét az eszmét!

A Főris Pista ravatalán az alábbi koszorukat láttuk: Első sorban az édes anya koszoruja. Azonkívül 16 koszoru környezte a koporsót, közöttük a kolozsvári, szegedi és aradi színtársulatoké, Leszkay Andrásé, Pálffy Nináé, Laskódy Annáé, Sugár Arankáé, Demko Gézáé, Nagy Lajosé, a polgári asztaltársaságé.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi Kölcsey-egyesület tegnap délután választmányi ülést tartott Varjassy Arpád elnöklete alatt. A választmányi tagok közül ott voltak: Edvi Illés László, Laukó Albert, Petrovits Arzén, Pekár Károly, Abrai Lajos, Buja Sándor és Kara Győző titkár. A választmányi ülés napirendje előtt Varjassy Arpád jelentést tett az aradi kulturpalota ügyéről. Erre nézve országos gyűjtést fognak rendezni abból az okból, mivel a kulturpalota első és legfontosabb célja: a szabadságharosi ereklyemuseumnak biztos és méltó helyet létesíteni. Az országos gyűjtéshez erős segédkezet nyújtott özv. Damjanios Jánosné, ki hölgybizottságot fog szervezni, hogy a gyűjtésnek minél nagyobb sikere legyen. A hős tábornok neje vetette fel az eszmét. A Kölcsey-egyesület elnöke előtt, hogy helyes volna a vértanú halált halt 18 tábornok holttestét pantheonszerűleg elhelyezni abba a kulturpalotában. Az eszme többeknek hozzászólását eredményezte, melynek keresztül vitelét a Vásárhelyi Béla elnöklete alatt működő muzseum-bizottsággal való érintkezés fogja eredményezni, avagy elbuktatni. A jegyzőkönyvek és pénztári jelentés tudomásul vétele után a következő jelentéseket vették fel tagokul: Prokop Gyuláné, Nenkov Ferencz, Tökody Viktorné, Schwarz Bernát, Kugel Emma, Ottvós Dániel, Valdman József, Schwarz Zsigmond, Asbóth Viktor, Klein Henrik, Hunyadi József és Fajthi Jenő.

TANÜGY.

Iskolaszéki ülés.

Arad szabad királyi város községi iskolaszéke folyó évi december hó 27-én azaz pénteken délután 4 órakor a városzás emeleti kis termében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak ezennel meghívattak.

A tanácskozási tárgyai:

1. A polgármesteri hivatalnak átirata, Bohm János ujaradi lakosnak a polgári fiúiskola III-ik osztályába járó Károly nevű fia

után a jelen tanévre fizetendő 12 frt tandíj elengedése iránt.

2. Rosenhal Ignác m. kovácsházi lakosnak kérelme, a polgári fiúiskola I-ső osztályába jár fia után a mult iskolai év második felére kirótt 12 frt, tandíjnak 6 frua leszállítása iránt.

3. Aradmegye kirj tanfelügyelőjének átirata, a dadogók és hebegők tanítási módszerének elsajátítására a jövő év július és augusztus havában Budapesten rendezendő tanfolyamon részt venni szándékozó tanítók felhívása és lehető anyagi támogatásban való részvételére iránt.

4. Az elnök jelentése, a polgári fiúiskola osztályába két tanulóknak időközben történt felvétele tárgyában.

5. Az elnök jelentése, a polgári fiúiskolánál a bizonyítványok másodlatának kiállításáért beszédni elrendelt 1 frtkból eddig befolyt összegnek mily célra való felhasználhatása iránt tett intézkedésről.

6. A gájkülvárosi községi iskola igazgatójának jelentése, az ottani I-ső osztályban mutatkozó túltömöttségnek megszüntetése iránt.

7. Előterjesztés az 1896-ik évre szóló iskolai szünnapok naptárának megállapítása tárgyában.

8. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulatságokról.

Aradon, 1896. évi december hó 23.

SALACZ GYULA s. k.,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

Minden egyéb reklam kikerülésével felhívjuk a nagyközönség figyelmét

kirakataink

megtekintésére, melyekben a legszébb és legkedveltebb

karácsonyi ajándékok

vannak felhalmozva.

Tisztelettel:

Sehart J. és fia,

1268

Andrássy tér 16. és 23. szám.

MULATSÁGOK.

— Az aradi Izraelita nőegylet 1896. évi évi január hó 11-án hangverseny által megelőzött táncestetélyt rendez, mely tombolával leendő összekötte. Mint minden ilyen alkalommal, most is a tisztelettel alolított elnökség azon nagybecsűt közönség jóindulatához és áldozatkészségéhez folyamodik, mely eddig is közvetve és közvetlenül, szívélyesen rokonszenvesen humanus céljaiban gyámlította: Bizalommal appellál szegényei érdekében azokhoz, kik tehetősebbek és kiknek isten módot adott arra, hogy jót tegyenek. — Kérjük közönségünket, adjon neki módja szerint. A tombolatárgyakat kérjük Sohulhof Károlyné urnének (Szabadság-tér 20. sz. I. emelet.) küldeni. Az aradi izraelita nőegylet elnöksége.

SZÍNHÁZ. IRODALOM. MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd (december 24.) Délután 3 órakor: A Grant kapitány gyermekei, színmű.

Szerda (december 25.) Délután: A szókimondó asszonyosság (Madame Sans-Gene) színmű. Este: Hunyadi László, opera.

Csütörtök (december 26.) Délután: A csigány, népszínmű. Este: A s u j h o n p o l g á r (Goldstein Számi) életkép.

Péntek (december 27.) Tosa, dráma.
Szombat (december 28.) A kaméliás hölgy, színmű.

Vasárnap (december 29.) Délután: Szökik a di-rekció, bohózat. Este: Bányamoster, népszínmű.

* Böregér. Strausz János sok dailamu operettejét adták regnap este nem nagy közönség előtt. A szereposztás a régi volt csupán Pálffy Nina és Szathmáry Ro-

zsika voltak azok, kik elég sikerült alakításokat mutattak be. Az előadáson különben vetődik észre némi bágyadságot, melynek okát értettük.

* Aradi író vigjátéka. Az aradi színtársulat művezetője — mint értesülünk — egy vigjátékot fogadott el Radó (Rosenberg) Károlytól. A vigjáték helyesebben bohózat három felvonásos és „Kik a pósférjek” a címe. A szerepek ki is vannak már osztva, s így talán a jövő hét folyamán meg is tartják a premiert.

* Színház hírek. Ma délután pont 3 órakor gyermekelőadás lesz a színházban, mely alkalommal Grant kapitány gyermekei című látványosság kerül színpadra. A karácsonyi ünnepek első napján Ekel Ferencz operája a „Hunyadi László” kerül színpadra, mely a minapi első előadása alkalmával rendkívüli tetszésben részesült. A reprise bizonyára örömmel lesz az ünneplő közönségnek. Második estén „A u j h o n p o l g á r”-t adják mindkettőt az ismert szereposztásban. A kaméliás hölgy Dumas hatásos színműve szombaton kerül színpadra, a szímszerepben Angyal Ilkával. — Az előadás iránt igen szép érdeklődés mutatkozik.

* Gólyafészek. Adorján Sándornak, a kiváló tárczairónak „Gólyafészek” címen most jelent meg egy kötet bájos rajza, immár a második kiadásban. Valóban keresve sem találhatunk alkalmasabb, ajánlatosabb karácsonyi ajándékot, mint Adorjánnak ezt a kedves, poétikus könyvét. A legbájosabb tárgyról: a gyermekekről ír. A gyermekekről — nagyoknak, a kik bizonyára mind élvezettel, fogják olvasni Adorján kedves rajzait a gyermekvilág köréből. A könyv kitűnőségét bizonyítja az, hogy alig egy év alatt elfogyott belőle az első kiadás. A kiadó cég, az Országos Irodalmi Rézvény-Társaság, most elkészítette a második kiadást is. A kitűnő könyv pompás vászonkötésben, Bihari S. remek illusztrációval 2 frtért kapható és megrendelhető a kiadó társaságnál Budapesten, V. hold-utca 7. szám alatt.

* Amerikai uti jegyzetek. Dr Falk Zeigmondnak ily című pompás díszműve most jelent meg második kiadásban. Egy érdekes, vonzó olvasmány, mely sorra bemutatja nekünk az újvilág káprázatos csodáit, magyarázza azoknak szépségeit, korholja hibáit, Mulattató és tanulságos is egyszerre, el ne mulassza megszerezni senki, a ki érdeklődik Amerika iránt. A pompás díszmű tele van szebbnél-szebb illusztrációkkal: egy okkal több, hogy a legszívesebben ajánljuk mindenkinek. A népszerű és kapós könyv ára 2 frt, megrendelhető Deutsch Zeigmond és társánál IV. Bécsi utca 2. és az Ország-Világ kiadóhivatalában. (V. hold-utca 7. sz.) Budapesten.

TÁVIRATOK

Perczel párbaj pöre.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A király törülte Perczel belügyminiszter ellen az indított párbajpört.

A tőzsdéről.

Budapest, december 23. (Saj. tud. táv.) A tőzsdén némileg nyugodtabb a hangulat; egyes papírok emelkedtek.

A sertésvész réme.

Budapest, decz. 23. (Saj. tud. táv.) Fentartással közöljük a hírt, hogy Kóbányán külső behurcolás folytán a sertésvész ismét kiütött. A megdöbbenés nagy. Hivatalosan még nem konstatálták a veszélyt.

Megczáfolt rémhírek.

Bécs, december 23. (Saj. tud. táv.) A Ferencz Ferdinándról elterjedt rémhíreket rendkívül túlzottaknak jelentik ki.

Eljegyzés az uralkodó házában.

Bécs, december 23. (Saj. tud. táv.) Ferdinánd főherczeg Károly Lajos főherczeg legifjabb fia, legközelebb jegyet fog váltani egy bajor herczegnővel.

○ felsége legutóbbi utazása Münchenben ezen eljegyzéssel van kapcsolatban.

Lesz-e háború?

Bécs, december 23. (Saj. tud. táv.) Itteni diplomáciai körökben azon meggyőződésben vannak, hogy az Amerika és Anglia közt felmerült surlódás igen rövid idő alatt békés megoldást fog nyerni.

Tőzsdei helyzet.

Bécs, december 23. (Saj. tud. táv.) Az osztrák hitelintézet és Rothschild ház képviselői a tőzsdei helyzetet megbeszélendő, itt nagy értekezletet tartottak. Ezen értekezlet elhatározta, hogy az interentio vásárlásokat egyelőre saját számlájára iratja és mára valamennyi nagyobb bank képviselőit egy újabb értekezletre egybehívja. Továbbá elhatározta hogy a kormányt telfogja kérni aziránt, hogy a bécsi piacot hathatósan támogassák.

Csehek a magyarok ellen.

Prága, december 23. (Saj. tud. táv.) A szesziparosok szövetkezete sürgeti, hogy a kereskedelmi szerződést Magyarországgal bontsák föl és az osztrák határon határzárát állítsanak.

Macedon mozgalom.

Szofia, decz. 23. (Saj. tud. távirata.) A macedonai mozgalom élére Ludskanov, Zankov veje állott. Ebből arra következtetnek, hogy a mozgalom háta mögött Oroszország van. A macedoniai bizottságok felkelő bandák szervezésén dolgoznak, a melyeket Macedóniába és O-Szeraiába szándékoznak küldeni. A bandák vezetését bolgár és orosz katonatisztek fogják átvenni. Biztosra vehető, hogy a macedoniai bizottságok a tavasszal megkísérik a telelés megújítását.

Szerb ügyek.

Belgrád, december 23. (Saj. tud. táv.) A radikálisok és az orosz követség közt a viszony észrevehetőleg meghidegült. Az előbbi intim érintkezés, Pekianival fennállott, ennek utóda Rosca báró hivatalbalépése óta merőben megszűnt. A csár névünnepe alkalmából az orosz követség által rendezett Tedeumon hiányoztak az összes radikális párti vezérek, mint Pasics, Gyaja, Gruics, Urics; csak Tusanovics volt jelen.

100,000 ftos sikkasztás.

Belgrád, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A vámhivatalban 100,000 frankot elsikkasztottak.

Határsértés.

Berlin, december 23. (Saj. tud. táv.) Azon határsérelem iránt, melyet orosz katonák Kvitánál elkövettek, az orosz és német kormány együttes megállapodásához képest a vizsgálat a helyszínén mindkét kormány kiküldöttje által megtörtént.

A cubai lázadás.

Madrid, december 23. (Saj. tud. táv.) A „Heraldo”-nak Colon-ból érkezett távirata azt jelenti, hogy Macaguaban (Matanzas tartomány) ágyudörgést hallottak. Azt hiszik, hogy a felkelők Palma-Salon át, miután Hernandez ezredessel a Hana-bana folyó balpartján összeütköztek. Matanzas tartományba benyomultak. A fel-

kelők nem adták fel tervüket, mely abból áll, hogy mindent kikélmelnek és minden komolyabb összetűzést kikerülnek.

Zavargás a fogyasztási adó miatt.

Madrid, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A fogyasztási adó kérdése miatt Taragonaban (Saragossa tartomány) zavargások voltak. A csendőrség ismét helyre állította a rendet. E közben kénytelen volt fegyvert használni. Több ember megsérült.

Elsülyedt postagözös.

Ostende, decz. 12. (Saj. tud. táv.) A Flandern postagözös elsülyesztette a Heléna hajót; a személyzet belefut.

A bibornokok tisztelgése a pápánál.

Róma, december 23. (Saj. tud. táv.) A pápa kitünő egészségben fogadta a bibornokok karácsonyi üdvözlését.

Zátonyra jutott Lloydgözös.

London, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A Wight szigetéről táviratozzák: A Spree Lloyd-gözösét délután 2 órakor kiszabadították. A gözös saját gépjével Southamptonba indult.

Canada.

London, december 23. (Saj. tud. táv.) Habár illetékes körökben még mindig bizton reménykednek az iránt, hogy a béke Anglia és Amerika közt fenn lesz tartható, mégis nagy megelégedést okozott Canada lakosságának lojalis magatartása, különösen pedig az, hogy Canada minden tekintetben erélyes intézkedéseket tett védelme tárgyában és a hadikészülődésekhez komolyan hozzáfogott.

Leégett szövőgyár.

Ziegebruck, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A szövőgyár elégett 50.000 orsó elpusztult. A kár egy millió.

A forrongó Törökország.

Konstantinápoly, decz. 23. (Saj. tud. táv.) Az „Izzedin”-yacht, mely tegnap azt a parancsot kapta, hogy Smyrnába induljon, hogy ott Kiamil basát fedélre vegye, eddig még nem indult el.

Szofia, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A határkordon megerősítésére a török hadügyminiszter további 8 zászlóalj katonaságot küldött a bolgár-török határra.

Szaloniki, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A „Szebenikó” osztrák-magyar hadigözös ideérkezett holnaputánra várják. Az angol hadihajóraj nagyobb része még az itteni kikötőben van, kisebb része pedig az Olympus-hegység alján gyakorlatokat tart. Ez idő szerint sem orosz, sem olasz hadihajó nincs a kikötőben.

Konstantinápoly, december 23. (Saj. tud. táv.) A büntető bíróság előtt megkezdődött azoknak az örményeknek a perre, kik saját elhatározásukból vagy az örmény forradalmi bizottság megbízásából fenyegető leveleket küldtek az itt élő örmény notabilitásoknak. Legelőször is a vanni illetőségű Garabot ügyét tárgyalták, ki mint az angol-örmény forradalmi bizottság küldöttje egy Güpekenkian nevű örmény kereskedőt fenyegetett, és ezért 5 évi kényszermunkával szigorított börtönre ítélték.

Angol-amerikai konfliktus.

Pétervár, decz. 20. (Saj. tud. táv.) A Swjet a venezuelai kérdés miatt fölmerült konfliktusról szólva azt mondja, hogy az ó világban is tudják, hogy Anglia csak

akkor volt kényelmes hatalom, ha fenyegették és ha bátran léptek fel ellene. — Nekünk csak egyszer, a kuskcsi csata alkalmával volt alkalmunk arra, hogy ennek a hipotézisnek helyességét demonstrálva lássuk. Most különösen azt kell szem előtt tartanunk, hogy hól fogják megoldani az Oroszországra nézve oly fontos kontantinápolyi kérdést és a tengerszorosok kérdését.

Washington, decz. 23. (Saj. tud. táv.) Cleveland elnök aláírta a kongressustól elfogadott törvényjavaslatot a Venezuela részére megválasztott határszabályozó bizottság kinevezését illetőleg.

Washington, december 23. (Saj. tud. táv.) A képviselőház Clevelandnak a pénzügyi kérdésről szóló üzenetét a közlekedési bizottsághoz utasította és a különféle bizottságok megválasztása után hétfőig elnapolta ülését. A szenátusban felolvasták a brazíliai szenátus szerencsekivánatait a venezuelai kérdést illetőleg, mire a szenátus üléseit keddig elnapolta.

New-York, decz. 23. (Saj. tud. táv.) A „World” távirati uton kérte Gladstone-t, hogy mondja el nézetét a Venezuela-kérdést illetőleg. Gladstone kijelentette válaszában, hogy nem óhajt az ügybe elegyedni. — A dologhoz csak józan gondolkodás szükséges, ez ügyben hasznosat mitsem tud mondani.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, december 23. d. n. 6 óra.

Buza bányági új	6.60—7.05
Buza tiszavidéki	6.85—7.10
Buza pestvidéki	6.60—7.05
Buza fejmegyei	6.90—7.05
Buza bácskai	6.70—7.15
Roze új, elsőrendű	6.20—8.25
Roze új, másodrendű	6.10—6.15
Arpa takarmány	4.90—5.10
Arpa égetni való	5.40—6.20
Arpa sörfőzdei	6.40—7.90
Zab	5.90—6.25
Tengeri bányági	4. — 4.15
Tengeri másnévű	4. — 4.15
Káposzta-repoze bányági	5.35—5.70
Kóles	6.90—6.92
Buza márczius—április	7.15—7.17
Buza szeptember—október	6.24—6.26
Buza május—június	4.48—4.52
Roze szeptember—október	6.11—6.18
Tengeri május—június	10.60—10.70
Tengeri július—augusztus	
Tengeri októberre	
Zab márczius—április	
Zab szeptember—október	
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	

Aradvárosi

Évadbérlet szünet.

színház.

Évadbérlet szünet.

Kedden, 1895. december 24-én

A Grant kapitány gyermekei.

Látványos színmű 7 felvonásban. Írták: Jules Verne és R. Deneri. Fordította: Fáy J. Béla. Zenéjét összeállította: Barna Izsó.

S Z E M É L Y E K:

Harry Grant a „Britania” gőzös kapitánya	Balassa J.
Dzsemsk, gyermeke	Tövölgyi M.
Meri, gyermeke	Angyal Ilka.
Róbert, gyermeke	Novák Irén.
Lord Edvard Glenáron	Tompá K.
Lady Arabella, Glenáron nagynéje	Bácsné.
Paganel, tudós	Rózsaséki.
Ejrt, hadnagy	Bács K.
Berk, matróz	Gál Gyula.
Vilzn, a „Dönkan” kapitánya	Castár Gy.
Tolkév, pattagoniai ember	Delli Henrik.
Bob, matróz	Szendrei M.
Elmina, neje	Delli Emma.

Kezdeté 3 órakor.

Felolvasó szerkesztő: Vass Géza.

ÚJ DONTSÁG

mélyen leszállított árakkal!

Van szerencsénk a helybeli és vidéki t. közönséget tudatni, hogy az előrehaladt idény miatt

női- és gyermek-ruha raktárunkat

elárusítjuk u. m. asztrachan gallérokat, kabátokat a legfinomabb kivitelben szücs és szörmeárukban, utazó és városi bundákat és minden e szakmába vágó cikket

olcsóbban mint bárhol.

Különösen ajánjuk nagy raktárunkat

leánygyermek kész ruhákban: bársony plüsch stb. mint karácsonyi és ujévi ajándék.

Maradunk kiváló tisztelettel

ROTSCHILD és KLEIN.

„ARADI LOUVRE“

férfi-divat, cipő és kalapraktár

Aradon,

Andrássy-tér 17. sz.

Figyelmeztetés!

A téli idény beálltával van szerencsém

férfi-divat, cipő- és kalap

nagy raktáramat

a nagyérdemű közönség figyelmébe ajánlani.

Kiváló tisztelettel

Márkus Lajos,

Andrássy-tér 17.

1217

Árjegyzéki kivonat:

női czugos cipők 2.80, 3.—, 3.50, 4.—.
férfi czugos cipők 2.80, 3.—, 3.50, 4.—, 4.50.
férfi kemény kalapok 1.80, 2.—, 2.50, 3.—, 3.50.
férfi puha kalapok 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2.—.
férfi sapkák Krunner, Plüsch, Sealskin, Biber, Asztrachan minőség szerint —.80, 1.—, 1.50, 2.—, 10.— frtig.
továbbá keztyűk, harisnyák, ingek, nyakkendők, esőernyők, gummi köpönyegek, plüsch takarók stb.

olcsó gyári árban!

25971/1895

Pályázati hirdetmény

A nm. m. kir. honvédelmi Miniszteriumnak 68670/95 számú törvénye nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy háboru idején a hatonai élelmező tisztviselőkből nagyobb szükséglet fedezhetése céljából, és hogy a katonai élelmező szolgálatra alkalmas egyének a népfelkelésről szóló 1886 évi XX t. cz. 9-ik §-a népfelkelési utasítás 5 §. a értelmében már békében kijelölhetők legyenek: a népfelkelő kötelezettségében álló azon állampolgárok, kik népfelkelő kötelezettségüket háború élelmező tisztviselői minőségben óhajtják teljesíteni, olyan hadi szolgálatra már békében megfelelő kiképzést nyerhetnek, ha erre önként jelentkeznek. A felvételi feltételeket tartalmazó részletes polgári hirdetmény a városi levéltárban I. 57/1893 irattári jel alatt van elhelyezve, hol azt az érdekeltek betekintethetik.

Arad 1895. nov. 27

A városi tanács.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmívelésügyi miniszterium 92484/95 sz. kelt rendelete alapján közhírré tesszük, hogy a cs. és kir. közös közügyminiszter úr folyó évi november hó 20 án 47617 sz. a kelt értesítése szerint f. évi október hó 21 től kezdve osztrák és a magyar származású marha felhajtására 51. Margarethben minden hétfőn és kedden (kdden csupán délelőtt) vásár tartatik, melyre svájci állatok felhajtása tilos. A vágómarhák Vorarlbergen olómzárral ellátott vasuti kocsikban kell szállítani. A határon az állatokat állatorvos vizsgálja meg és bélyeggel jelöltje el, A 51 Margarethben való bevitel már azonban történhetik. A vásárról csak engedély alapján hajthatók el az állatok. Ilyengedélyt a rendelkezési hely kantonális hatóságából kell kérni, melynek előkerjesztésére a mezőgazdasági kormányzók határoz az engedély megadása iránt, A marhatulajdonos illetéleg szállító és a vevő a vétel után je-entkeznek a hájár állatorvosnál, ki azon esetben, ha az állatok tovább szállításához szükséges engedélyt kiadták a marhalevelet kiállítja. A rendelkezési helyre érkezve az állatokat veszteglő istállóba kell elhelyezni és ott a nélkül, hogy újra forgalomba jöhetnek, mielőbb le kell vágatni. A vásár befejezése után (tehát legkésőbb kedden délig) a St.-Margarethben dadatlanul maradt vágómarhákat a marhalevelek kíséretében az illetékes kemton hatósága által Sá.-Gallenben megjelölt ideiglenes és istállóban kell hajtani. A vágómarhák újabb forgalomba ezentul már nem jöhetnek, hanem mielőbb levágandók. Végül megjegyezték, hogy a Svájcba való marha szállítás általános feltételeinek szigorú figyelemmel tartása mellett vágómarha a stb, margaretheni vásárra külön engedély nélkül is szállítható mennyiben svájci hatósági engedély csupán a marhának a vásárról való elhajtásához szükséges.

Aradon 1895. évi november 16.

A városi tanács.

2765/1895. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 1000 frt évi fizetéssel kapcsolatos adóügyi számtisztai állás üresedésbe jöven, azokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi I. t.-cz. 19. §-ában megjelölt minősítésen kívül az adókezelésben, ugy a fogalmasában való teljes jártaságukat igazolják — felhivom, hogy pályázati kérvényüket hozzám 1896. évi január hó 4-ig benyujtsák.

Arad, 1895. évi december 12-én.

Salacz,

kir. tanácsos,
polgármester.

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

Hirdetmény.

Az alapszabályok 12. §-a értelmében folyó hó 19-én közgyűlés jelenlétében a következő 1886. évi márczius hó 1-én kibocsajtott elsőbbségi részvények számai sorsoltattak ki:

1364, 1662, 2782, 3186, 4057, 5170, 5223, 5867, 5912, 6662, 6706, 6719, 6920, 6966, 7125, 7928, 8834, 9012, 10043, 10229, 11482, 12256, 12502, 12739, 12979, 13308, 13845, 15879, 15916, 16252, 17195, 17401, 18006, 18258, 19427, 19496, 19872, 20018, 20207, 20268, 22086, 22158, 22425, 22619, 22801, 23206, 24533, 24691, 26560, 28077, 30633, 30696, 31158, 31525, 31612, 32297, 33999, 34475, 35064, 35265, 35548, 36079, 36174.

Ezen kisorsolt elsőbbségi részvények kamatozása az 1895. évi hátralékos osztalék, illetőleg a 20. sz. szelvény kifizetésével megszűnik. A kisorsolt részvények 1896. évi január hó 2-től kezdve a vasutársaság főpénztáránál, valamint

Bécsben: Schoeller & Comp.

Berlinben: Louis Kuczynski.

Majnai-Frankfurtban: Erlanger & Söhne bankházaknál 20. sz. szelvényvel együtt összesen 103 frt kifizetése és az élvezeti jegyek kiszolgáltatása mellett beváltatnak.

Eddigi kisorsolásokból be nem váltott elsőbbségi részvények:

1891. évről: 17534.

1893. évről: 631, 13402, 20769, 26269, 30278.

1894. évről: 964, 1907, 4490, 5847, 8753, 8765, 9479, 13414, 13594, 14335, 18707, 26545, 26799, 27100, 29559, 31918, 32034, 36560.

Arad, 1895. december hóban.

1270

Az igazgatóság.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város polgármestere közhírré teszi, hogy az izraelita négyzet által a seabadságtéri 12. számú „Vaskapu” név alatt ismert háiban berendezett

népkönyhában

szegénysorsu felnőttek és tanulók minden napra 10 krért ebédet kapnak.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester